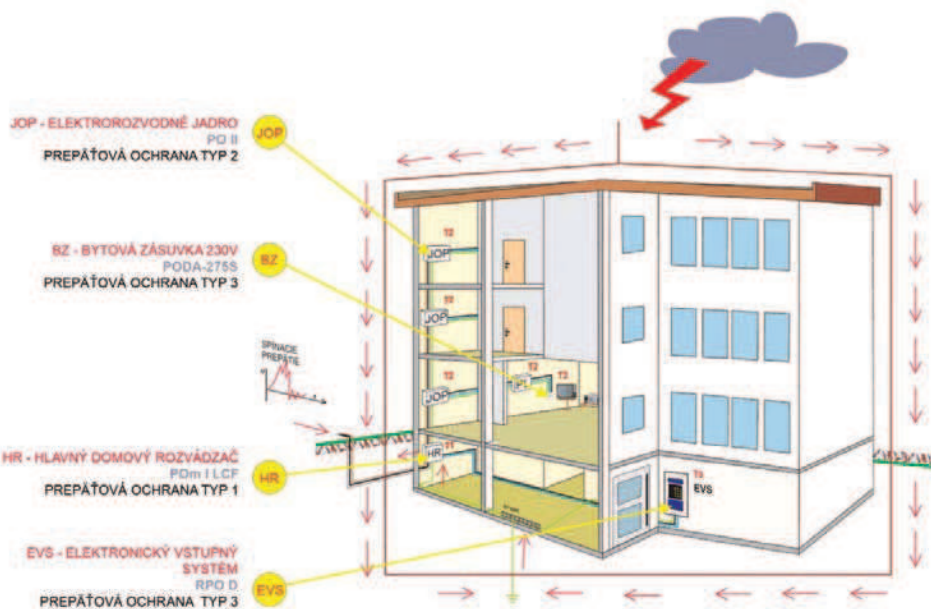

Je už čas chrániť bytové domy proti prepätiu?

Téma z nadpisu článku môže byť pre niekoho hneď spochybnená – „však sa za roky ešte nič nestalo“ - mohol by znieť asi najčastejší argument. Tento argument znie pravdivo pre tých, ktorí bývajú v bytových domoch, kde prepätie vo významnom rozsahu ešte „neúradovalo“. „Malé“ prepäťové udalosti sú vcelku bežné, ich následky sa však často pripisujú kvalite prístrojov a zariadení, u ktorých došlo k poruche.

„Veľké“ prepäťové udalosti, spôsobené poruchami v napájacej sieti, alebo úderom blesku priamo do objektu, alebo v jeho blízkosti, sú skutočne zriedkavé, ale dochádza k nim po celom Slovensku. Ich výskyt má však také devastujúce účinky na elektronické zariadenia používané v bytových domoch, že obyvatelov týchto domov vôbec nie je potrebné presvedčať o potrebe vybavenia vhodným systémom prepäťových ochrán. Inštalovali sme ich už vo viacerých takto „postihnutých“ domoch na Slovensku. Samozrejme by bolo lepšie, takýmto udalostiam predchádzať včasnou inštaláciou prepäťových ochrán.

U nových bytových domov to už rieši priamo pri výstavbe platná norma STNEN 62305, ktorá predpisuje prepäťové ochrany ako povinnú súčasť elektroinštalácie budovy. Iná je však situácia u starších bytových domov, ktoré boli riešené a postavené bez požiadavky na ochranu proti prepätiu.

Prečo kladieme otázku, či už je čas? Čo sa vlastne zmenilo v porovnaní s obdobím pred 10 – 20 rokmi, kedy už väčšina bytových domov bola v plnom užívaní? Odpoveď na tieto otázky je možné zhrnúť do nasledujúcich bodov:

1. Všetci vieme, že vybavenie domácností prístrojmi a zariadeniami obsahujúcimi citlivú elektroniku podstatne vzrástlo. – Elektronikou sú už vybavené i práčky, umývačky riadu, chladničky. – Máme doma tiež počítač, video, moderný televízor. Všetky tieto zariadenia v domácnosti predstavujú mnohonásobne väčšiu finančnú hodnotu, ako to bolo pred 10 – 20 rokmi. A teda i škody v prípade úderu blesku do domu, sú rádovo väčšie, ako boli v minulosti. Týmto vnútorným škodám v žiadnom prípade nezabrání bleskozvod inštalovaný na budove, pretože tento predstavuje iba vonkajšiu ochranu objektu, nezabezpečuje ochranu vnútorných inštalácií proti prepätiu.

2. Poistovne sa, vzhľadom k situácii uvedenej v bode 1., snažia cez poistné podmienky vyhnúť úhrade narastajúcich škôd formuláciou poistných podmienok, ktoré či už priamo alebo nepriamo, obsahujú požiadavku ochrany proti prepätiu. Táto situácia je u našich susedov (Rakúsko, Nemecko) známa a rešpektovaná už veľmi dávno.

3. V porovnaní s minulosťou sa výrazne zmenili podmienky po stránke normatívnej a technickej.

● Rozvodné závody na Slovensku prijali podnikovú normu PNE 33 2000-4, ktorá stanovila podmienky pre inštaláciu prepäťových ochrán, najmä typu I do bytových domov. Tento typ je potrebné inštalovať ako časť systému prepäťovej ochrany objektu,

pre zvládnutie vysokého energetického zaťaženia rozvodného systému elektrickej energie, v prípade priameho úderu blesku do objektu.

Firma KIWA má s rozvodnými závodmi odsúhlasené vlastné typy prepäťových ochrán a upresňuje technické podrobnosti ich inštalácie.

● Po stránke technickej má firma KIWA vypracovaný vlastný systém ochrany bytových domov proti prepätiu. Tento systém je prispôsobený existujúcim rozvodom elektrickej energie v bytových domoch na Slovensku. Z tohto hľadiska sme na Slovensku jediní, ktorí sú pripravení vykonať či už priamo, alebo cez kompetentnú montážnu firmu, inštaláciu prepäťových ochrán, zodpovedajúcich požiadavkám európskych noriem pre bytové domy. Výhodou použitia nášho systému prepäťových ochrán je ich vysoká kvalita (dodávané do západnej i východnej Európy), potvrdená certifikátmi CTI Viedeň, čo nás oprávňuje k označeniu našich výrobkov rakúskou značkou OVE. Ďalšou výhodou našich dodávok je ich nízka cena v porovnaní s ekvivalentami európskej konkurencie.

Sme si plne vedomí, že tento úvodný článok poskytuje len základnú informáciu o ochrane bytových domov proti prepätiu. Budeme radi, ak túto problematiku neprehlídnete a pozvete nás ako členovia ZSVB na Slovensku na Vaše zhromaždenia a stretnutia, aby sme Vám k danej tématike mohli podať podrobnejšie informácie, či už po stránke nákladovej, technickej a realizačnej.

Ing. Jozef Černička, CSc.,

KIWA spol. s r.o.

Záujemcovia o bližšie informácie volajte na tel.č.0911 971 401,

pán Ján Bosý, obchodno-technický riaditeľ spoločnosti KIWA spol. s r.o.

